

دلیل حرمت نجش

نجش به خاطر انطباق عناوین محرمه بر آن، مانند اضرار مؤمن یا غش، حرام است؛ مثلاً اگر بر اثر این کار، مشتری کالا را به دو برابر قیمت واقعی بخرد، ضرر می‌کند. پس عمل ناجش اضرار به غیر است و اضرار به مؤمن، حرام است. یا خدعه با مؤمن است و از این جهت حرام است. بنابراین، به خاطر انطباق این عناوین کلیه، حرمت نجش ثابت می‌شود، نه اینکه نجش فی نفسه حرام باشد؛ ولو اضرار نرساند؛ مثلاً اگر نجش انجام بگیرد، ولی مشتری ضرر نکند، اگرچه به دو برابر قیمت هم بخرد؛ برای او اضرار نیست؛ مانند اینکه احتیاج مبرم به آن کالا دارد. پس مواردی وجود دارد که خود مشتری به هر دلیلی به خرید آن مبیع به بیش از قیمت اقدام می‌کند؛ مانند مزایده‌هایی که انجام می‌گیرد؛ مثلاً شخصی می‌گوید: "این جنس را به ۱۰۰ تومان می‌خرم" و شخص دیگری می‌خواهد مزایده را ببرد و می‌داند که این کالا ۹۰ تومان می‌ارزد، اما چون مشتری با قیمت بالاتری دارد، می‌گوید ۱۱۰ تومان می‌خرم. این از موارد نجش خارج است؛ چون در اینجا خدعه و تغیر وجود ندارد. بنابراین حرام نیست. (مکاسب محرمه، ج ۴۴۶، ص ۱۰)

موارد شک در صدق نجش

مواردی که انسان نمی‌داند نجش صدق می‌کند یا نه، حرام نیست. (مکاسب محرمه، ج ۴۴۶، ص ۱۱)